

Rolnummer 5793
Arrest nr. 176/2014 van 4 december 2014

ARREST

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 3 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie, ingesteld door de nv « Aspiravi ».

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters A. Alen en J. Spreutels, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke en F. Daoût, bijgestaan door de griffier F. Meersschant, onder voorzitterschap van voorzitter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 27 december 2013 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 30 december 2013, heeft de nv « Aspiravi », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. T. Schoors, advocaat bij de balie te Antwerpen, beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 3 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 28 juni 2013).

Bij beschikking van 8 januari 2014 heeft het Hof de zaak samengevoegd met de zaak nr. 5789.

De Vlaamse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. Lindemans en Mr. D. Verhoeven, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 27 mei 2014 heeft het Hof de samenvoeging van de zaken nrs. 5789 en 5793 ongedaan gemaakt.

Bij beschikking van 17 september 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers L. Lavrysen en J.-P. Snappe te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 8 oktober 2014 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 8 oktober 2014 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

A.1. In het eerste middel vraagt de verzoekende partij de vernietiging van de bestreden bepaling op grond van het onlosmakelijk verband met artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de milieuvriendelijke energieproductie. De bestreden bepaling wijzigt het vierde lid van de bepaling die bij het voormelde artikel 4 is ingevoerd. In de hypothese dat het Hof dat artikel 4 zou vernietigen, zou de thans bestreden bepaling volstrekt zinloos worden.

A.2. Volgens de Vlaamse Regering is de in het middel geformuleerde hypothese onbestaande. In het arrest nr. 8/2014 van 23 januari 2014 heeft het Hof de beroepen tot vernietiging van artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012 grotendeels verworpen. Het Hof vernietigde slechts twee zinsneden in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, zoals vervangen bij het voormelde artikel 4. De Vlaamse Regering besluit dat het middel zonder voorwerp is en derhalve moet worden verworpen.

A.3. Het tweede middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat de bestreden bepaling het verschil in behandeling inzake de steun aan producenten van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, ingevoerd bij artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012, onverkort laat bestaan. Het verschil in behandeling heeft betrekking op de startdatum van de installatie, de gekozen afschrijvingstermijn en de datum waarop een extra investering werd uitgevoerd. Voor dat verschil in behandeling zou geen redelijke verantwoording bestaan.

A.4. In zoverre het middel betrekking heeft op de startdatum van de installatie en de gekozen afschrijvingstermijn, is het volgens de Vlaamse Regering niet ontvankelijk. Artikel 7.1.1, § 1, tweede lid en vierde lid, eerste zin, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 werd immers niet gewijzigd door de bestreden bepaling. Bovendien heeft het Hof de soortgelijke grieven gericht tegen artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012 reeds verworpen bij het arrest nr. 8/2014.

Wat de pertinentie betreft van de datum waarop een bijkomende investering werd verricht, werd in hetzelfde arrest een soortgelijke grief gedeeltelijk gegrond verklaard. De thans bestreden bepaling had de bij dat arrest vernietigde woorden inmiddels door een nieuwe zin vervangen. Voor de beoordeling van die nieuwe formulering verwijst de Vlaamse Regering naar de wijsheid van het Hof. Zij meent evenwel dat, gelet op de draagwijdte van het voormelde arrest, hoogstens de zinsnede « en voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken » in aanmerking komt voor vernietiging.

A.5. Het derde middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de beginselen van rechtszekerheid, vertrouwen en de niet-retroactiviteit van de wetten, doordat de bestreden bepaling de verzoekende partij aan een decretale regeling met terugwerkende kracht zou onderwerpen, zonder dat een doelstelling van algemeen belang is aangetoond die de terugwerkende kracht kan verantwoorden en zonder dat een dwingende reden van algemeen belang voorhanden is die het ontbreken van een overgangsregeling kan verantwoorden.

A.6. Volgens de Vlaamse Regering hebben de wijzigingen die door de bestreden bepaling zijn aangebracht niets te maken met de aangevoerde beginselen. Zij merkt voorts op dat de bestreden bepaling op 28 juni 2013 in werking is getreden, dit is vooraleer het Hof uitspraak heeft gedaan inzake de beroepen tot vernietiging van het decreet van 13 juli 2012, op 23 januari 2014, en dat de bestreden bepaling onmiddellijk van toepassing is, zonder enige vorm van retroactiviteit. Voor het overige verwijst de Vlaamse Regering naar het arrest nr. 8/2014, waarin het Hof een gelijklopend middel heeft verworpen.

A.7. Ten slotte vraagt de verzoekende partij dat het Hof het beroep tot vernietiging zou inwilligen middels een arrest van onmiddellijk antwoord, conform artikel 72 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof en, in ondergeschikte orde, dat het de termijnen van rechtspleging zoveel mogelijk zou verkorten, met toepassing van artikel 89bis van dezelfde bijzondere wet.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepaling

B.1.1. De bestreden bepaling wijzigt artikel 7.1.1 van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (hierna : Energiedecreet). De gewijzigde bepaling maakt deel uit van de regeling inzake de productie van milieuvriendelijke energie.

B.1.2. Het Energiedecreet bouwt voort op en vervangt onder meer het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, waarin voor het Vlaamse Gewest is geopteerd voor een stelsel van groenestroomcertificaten ter bevordering van de opwekking van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen.

Een groenestroomcertificaat is een overdraagbaar immaterieel goed dat aantoonst dat een producent in een bepaald jaar een bepaalde hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt door gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen.

Het stelsel van de groenestroomcertificaten houdt in grote lijnen het volgende in :

- de producenten van « groene stroom », dit is elektriciteit opgewekt door gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen, kunnen van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (hierna : VREG) een groenestroomcertificaat verkrijgen wanneer zij een bepaalde hoeveelheid groene stroom hebben opgewekt (artikel 7.1.1 van het Energiedecreet);

- de producenten kunnen hun certificaten aanbieden hetzij op de markt tegen de marktprijs, hetzij aan een netbeheerder, die dan ertoe is gehouden het certificaat op te kopen tegen een bepaalde minimumwaarde. De minimumwaarde varieert naar gelang van de gebruikte energiebron en productietechnologie. De verplichting voor de netbeheerders om de certificaten op te kopen tegen een bepaalde minimumwaarde is ingegeven door de zorg om voor de producenten van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen een zekere opbrengst te waarborgen. De netbeheerders brengen op regelmatige tijdstippen de verworven certificaten op de markt om de kosten ervan te recupereren (artikel 7.1.6 van het Energiedecreet);

- de leveranciers van elektriciteit (de zogenaamde « toegangshouders ») moeten elk jaar een aantal groenestroomcertificaten bij de VREG inleveren dat overeenstemt met een percentage groene stroom in verhouding tot het totaal van de door hen in het voorgaande kalenderjaar aan de eindafnemers geleverde elektriciteit (dit is de zogenaamde « certificatenverplichting » of « quatumverplichting »). Zij kunnen aan die verplichting voldoen door certificaten aan te kopen bij de producenten of bij de netbeheerders (artikel 7.1.10 van het Energiedecreet).

B.1.3. Artikel 7.1.1 van het Energiedecreet bepaalde bij aanvang :

« De VREG kent een groenestroomcertificaat toe aan de eigenaar van een productie-installatie die gelegen is in het Vlaamse Gewest of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die daartoe door hem werd aangewezen, voor iedere 1 000 kWh elektriciteit die in de installatie wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen ».

B.1.4. Het decreet van 13 juli 2012 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de milieuvriendelijke energieproductie, heeft de toekenning van groenestroomcertificaten beperkt in de tijd en afgestemd op wat nodig is om productie-installaties rendabel te maken (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2011-2012, nr. 1639/1, p. 2).

Artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012 heeft artikel 7.1.1 van het Energiedecreet vervangen door wat volgt :

« § 1. Wat betreft installaties met startdatum voor 1 januari 2013 en gelegen in het Vlaamse Gewest, kent de VREG een groenestroomcertificaat toe aan de eigenaar van de productie-installatie of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die daartoe door hem werd aangewezen, voor iedere 1 000 kWh elektriciteit die in de installatie wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen.

Een productie-installatie met startdatum voor 1 januari 2013 krijgt enkel groenestroomcertificaten gedurende de periode van tien jaar. Indien de installatie in aanmerking komt voor de minimumsteun, vermeld in artikel 7.1.6, en die periode langer is dan tien jaar, krijgt de installatie groenestroomcertificaten gedurende de periode dat de installatie in aanmerking komt voor de minimumsteun.

In afwijking van het tweede lid kan de eigenaar van een productie-installatie of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die daartoe door hem werd aangewezen, aan het Vlaams Energieagentschap een verlenging van de steunperiode, vermeld in het tweede lid, aanvragen voor de periode die nodig is om het aantal groenestroomcertificaten te ontvangen dat overeenkomt met het aantal groenestroomcertificaten, toe te kennen volgens het aantal vollasturen dat voor de betreffende projectcategorie en overeenstemmend met het initieel geïnstalleerde nominaal vermogen uit hernieuwbare energiebronnen werd gehanteerd, voor zover :

1° de installatie werd geïnstalleerd en uitgebaat volgens de regels van de kunst;

2° de opwekking van groene stroom niet gebeurt op basis van zonne-energie;

3° het aantal al ontvangen groenestroomcertificaten minstens 5 % ligt onder het aantal groenestroomcertificaten dat overeenkomt met het aantal vollasturen dat voor de betreffende projectcategorie en overeenstemmend met het initieel geïnstalleerde nominaal vermogen uit hernieuwbare energiebronnen werd gehanteerd.

In afwijking van het tweede en derde lid, krijgt een productie-installatie met startdatum voor 1 januari 2013 aanvullend een aantal groenestroomcertificaten gedurende de periode van vijf jaar na het verstrijken van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, op basis van een bandingfactor die berekend is voor het deel van de oorspronkelijke investering of van eventuele extra investeringen in de installatie, dat op het moment van het verstrijken van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, nog niet is afgeschreven. De extra investeringen hebben betrekking op installaties die in gebruik genomen worden voor 1 januari 2013 en waarbij de extra investeringen zijn uitgevoerd voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken. De waarde van de extra, nog niet volledig afgeschreven investeringen wordt enkel in rekening gebracht indien die minstens :

- a) 20 % van de oorspronkelijke investering; en
- b) 100.000 euro bedraagt; en
- c) uitsluitend essentiële componenten betreft met het oog op groenestroomproductie.

Het aantal groenestroomcertificaten dat gedurende de periode, vermeld in het vierde lid, voor elke 1 000 kWh elektriciteit die wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen in installaties met startdatum voor 1 januari 2013 wordt toegekend, is gelijk aan 1, vermenigvuldigd met de voor die installatie van toepassing zijnde bandingfactor. De bandingfactor is in dit geval maximaal gelijk aan 1. De periode, vermeld in het vierde lid, kan eenmalig met vijf jaar worden verlengd voor zover nog altijd aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid wordt voldaan. Voor die nieuwe periode wordt een nieuwe bandingfactor berekend die maximaal gelijk is aan B_{tot} voor het lopende kalenderjaar zoals bepaald in artikel 7.1.10, § 2.

Het Vlaams Energieagentschap oordeelt of een aanvraag, vermeld in het derde, vierde of vijfde lid, van de eigenaar van een productie-installatie of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die daartoe door hem werd aangewezen gegrond is. De eigenaar van een productie-installatie of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die daartoe door hem werd aangewezen levert daarvoor de vereiste bewijsstukken aan het Vlaams Energieagentschap. De eigenaar van een productie-installatie of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die daartoe door hem werd aangewezen stelt op eenvoudig verzoek alle benodigde aanvullende informatie aan het Vlaams Energieagentschap ter beschikking.

De groenestroomcertificaten voor installaties die elektriciteit opwekken uit zonne-energie, met startdatum vanaf 1 januari 2012 tot 31 december 2012, en die tegen de minimumsteun zoals bepaald in artikel 7.1.6 zijn ingediend bij de netbeheerder, levert de netbeheerder in bij de VREG. De VREG kent in ruil een aantal groenestroomcertificaten toe aan de netbeheerder dat gelijk is aan het aantal ingeleverde certificaten, vermenigvuldigd met de minimumsteun die van toepassing was en gedeeld door de bandingdeler, vermeld in artikel 1.1.3, 13°/1, a).

De groenestroomcertificaten die de netbeheerders inleveren bij de VREG worden niet beschouwd als toegekende en aanvaardbare groenestroomcertificaten voor het bepalen van B_{tot} , vermeld in artikel 7.1.10.

De groenestroomcertificaten die de netbeheerders ontvangen van de VREG, worden voor het bepalen van B_{tot} , vermeld in artikel 7.1.10, voor 75 % beschouwd als toegekende en aanvaardbare groenestroomcertificaten voor het kalenderjaar waarin de netbeheerder ze verkoopt.

§ 2. Wat installaties betreft die elektriciteit opwekken uit hernieuwbare energiebronnen met startdatum vanaf 1 januari 2013 en gelegen in het Vlaamse Gewest, kent de VREG groenestroomcertificaten toe aan de eigenaar van een productie-installatie of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die daartoe door hem werd aangewezen.

In afwijking van het eerste lid kent de VREG geen groenestroomcertificaten toe voor de opwekking van elektriciteit uit zonne-energie op het dak van kantoor-, school- en woongebouwen wanneer voor het gebouw vanaf 1 januari 2014 een melding gedaan wordt of de stedenbouwkundige vergunning, vermeld in artikel 4.2.1, 1°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, wordt aangevraagd en voor de in die melding of vergunning vervatte werken de EPB-eisen bij nieuwbouw van toepassing zijn.

Een installatie met startdatum vanaf 1 januari 2013 krijgt enkel groenestroomcertificaten gedurende de afschrijvingsperiode die in de berekeningsmethodiek van de onrendabele top voor die hernieuwbare energietechnologie wordt gehanteerd.

Het aantal groenestroomcertificaten dat wordt toegekend voor elke 1 000 kWh elektriciteit die wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen in installaties met startdatum vanaf 1 januari 2013, is gelijk aan 1, vermenigvuldigd met de van toepassing zijnde bandingfactor.

§ 3. De Vlaamse Regering kan, in afwijking van § 2, derde lid, bepalen dat de VREG aan installaties waaraan groenestroomcertificaten werden toegekend, na afloop van de periode waarin de installatie voor steun in aanmerking komt op grond van § 2, derde lid, extra groenestroomcertificaten toekent.

De Vlaamse Regering legt de periode en de voorwaarden vast voor de toekenning van die extra certificaten, inclusief de manier waarop de bandingfactoren voor die extra steunperiode worden berekend.

Het aantal extra groenestroomcertificaten dat kan worden toegekend voor elke 1 000 kWh elektriciteit die wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen in een dergelijke installatie, is gelijk aan 1, vermenigvuldigd met de van toepassing zijnde bandingfactor. De bandingfactor is maximaal gelijk aan B_{tot} ».

B.1.5. Uit die bepaling blijkt dat de decreetgever in een overgangsregeling voor de bestaande installaties, met startdatum vóór 1 januari 2013 heeft voorzien. Voor die installaties worden in beginsel enkel groenestroomcertificaten toegekend gedurende een periode van tien jaar na de eerste ingebruikname. In bepaalde gevallen kan die periode worden verlengd. Dat is met name het geval indien de oorspronkelijke investeringen en de eventuele extra investeringen in de installatie bij het verstrijken van de voormelde periode nog niet zijn afgeschreven. De extra investeringen komen echter enkel in aanmerking als zij betrekking hebben op installaties die vóór 1 januari 2013 in gebruik zijn genomen « en waarbij de extra investeringen zijn uitgevoerd voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken ».

Bij zijn arrest nr. 8/2014 van 23 januari 2014 heeft het Hof de woorden « en waarbij de extra investeringen zijn uitgevoerd voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken » in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, tweede zin, van het Energiedecreet, in de versie ervan zoals vervangen bij artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012, maar vóór de wijziging ervan bij de thans bestreden bepaling, vernietigd. Het criterium van het ogenblik waarop een extra investering wordt uitgevoerd, werd niet relevant geacht ten aanzien van de doelstelling om met de betrokken verlengingsperiode de rendabiliteit van installaties met startdatum vóór 1 januari 2013 te waarborgen, zodat het daaruit voortvloeiende verschil in behandeling niet redelijk verantwoord werd bevonden.

B.1.6. De thans bestreden bepaling heeft, met ingang van 28 juni 2013, de volgende wijzigingen aangebracht in artikel 7.1.1 van het Energiedecreet :

« 1° in paragraaf 1, vierde lid, wordt de zin ‘ De extra investeringen hebben betrekking op installaties die in gebruik genomen worden voor 1 januari 2013 en waarbij de extra investeringen zijn uitgevoerd voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken. ’ vervangen door ‘ Ook indien er geen oorspronkelijke investering of extra investeringen zijn die nog niet zijn afgeschreven, wordt een bandingfactor berekend. Daarbij worden dan geen investeringskosten in rekening gebracht. De extra investeringen zijn uitgevoerd en in gebruik genomen voor 1 juli 2013 en voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken. ’;

2° aan paragraaf 2 wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

‘ De Vlaamse Regering kan, in afwijking van het derde lid, een alternatieve methode voor toekennen van groenestroomcertificaten vastleggen op basis van het aantal vollasturen gehanteerd in de berekeningsmethodiek van de onrendabele top voor die hernieuwbare energietechnologie. ’ ».

B.1.7. Artikel 7.1.1 van het Energiedecreet werd vervolgens gewijzigd bij twee decreten van 14 maart 2014, maar die wijzigingen hebben geen invloed op het voorliggende beroep tot vernietiging.

Ten aanzien van het verzoek tot toepassing van de voorafgaande rechtspleging

B.2.1. De verzoekende partij heeft in haar verzoekschrift om een « arrest van onmiddellijk antwoord » verzocht, zoals bedoeld in artikel 72 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof.

B.2.2. Overeenkomstig artikel 70 van de voormelde bijzondere wet onderzoeken de verslaggevers, dadelijk na ontvangst van een beroep tot vernietiging of van een verwijzingsbeslissing, of het bij inzage van het verzoekschrift of van de verwijzingsbeslissing, duidelijk is dat het beroep of de vraag klaarblijkelijk niet ontvankelijk of niet gegrond is, dat het Grondwettelijk Hof klaarblijkelijk niet bevoegd is om er kennis van te nemen of dat de zaak lijkt te kunnen worden afgedaan met een arrest gewezen op voorafgaande rechtspleging.

Artikel 72 van de bijzondere wet bepaalt :

« Indien de verslaggevers oordelen dat het beroep tot vernietiging klaarblijkelijk niet gegrond is, de prejudiciële vraag klaarblijkelijk negatief moet worden beantwoord of de zaak, wegens de aard ervan of de relatieve eenvoud van de erin opgeworpen problemen, kan worden afgedaan met een arrest gewezen op voorafgaande rechtspleging, brengen zij hierover bij het Hof verslag uit binnen een termijn van maximum dertig dagen na ontvangst van het verzoekschrift of de verwijzingsbeslissing; indien de bestreden regel tevens het onderwerp is van een vordering tot schorsing, wordt deze termijn teruggebracht tot maximum vijftien dagen.

De conclusies van de verslaggevers worden door de griffier ter kennis gebracht van de partijen binnen de in het eerste lid bepaalde termijn. Indien in de conclusies van de verslaggevers wordt voorgesteld om een schending vast te stellen van de in de artikelen 1 en 26 vermelde regels, wordt daarvan, alsmede van het beroep tot vernietiging of de beslissing die de prejudiciële vraag bevat, kennisgegeven aan de in artikel 76 vermelde partijen. De partijen beschikken over vijftien dagen, te rekenen van de ontvangst van de kennisgeving, om een memorie van verantwoording in te dienen.

Het Hof kan dan beslissen dat de zaak zonder verdere rechtspleging wordt afgedaan met een arrest waarin, naargelang van het geval, het beroep al dan niet gegrond wordt verklaard of de vraag positief of negatief wordt beantwoord.

Wordt het voorstel om een arrest gewezen op voorafgaande rechtspleging uit te spreken niet gevolgd, dan stelt het Hof dit bij beschikking vast ».

B.2.3. Uit de voormelde bepalingen blijkt dat het initiatief om beroep te doen op de voorafgaande rechtspleging exclusief aan de verslaggevers is voorbehouden. Het staat niet aan de partijen daarom te verzoeken.

B.2.4. Het verzoek tot toepassing van de voorafgaande rechtspleging wordt afgewezen.

Het Hof stelt vast dat er evenmin aanleiding bestond tot het verkorten van de termijnen, overeenkomstig artikel 89*bis* van dezelfde bijzondere wet, waar de verzoekende partij in ondergeschikte orde om verzocht.

Ten aanzien van de omvang van het beroep tot vernietiging

B.3. De verzoekende partij vraagt de vernietiging van de ganse bestreden bepaling, maar de aangevoerde middelen viseren slechts de wijziging die zij in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet heeft aangebracht.

Het beroep tot vernietiging is derhalve beperkt tot artikel 3, 1°, van het decreet van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie.

Ten aanzien van de middelen

B.4.1. Het eerste middel is geformuleerd in de veronderstelling dat het Hof artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012 in zijn geheel zou vernietigen.

B.4.2. Nu het Hof, bij het reeds vermelde arrest nr. 8/2014, in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, tweede zin, van het Energiedecreet, in de versie ervan zoals vervangen bij artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012, slechts bepaalde woorden heeft vernietigd, is er geen aanleiding om de thans bestreden bepaling, die artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet opnieuw heeft gewijzigd, louter op grond van het onlosmakelijk verband met het voormelde artikel 4 uit de rechtsorde te doen verdwijnen.

De bestreden bepaling moet worden geacht, na de gedeeltelijke vernietiging, de overblijvende woorden in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, tweede zin, van het Energiedecreet te hebben gewijzigd.

B.4.3. Het middel is niet gegrond.

B.5.1. Het tweede middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat de bestreden bepaling het verschil in behandeling inzake de steun aan producenten van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, ingevoerd bij artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012, onverkort zou laten bestaan.

B.5.2. In zoverre het aangevoerde verschil in behandeling betrekking heeft op de startdatum van de installatie en de gekozen afschrijvingstermijn, is het middel niet ontvankelijk aangezien de bestreden bepaling artikel 7.1.1 van het Energiedecreet op die punten niet wijzigt.

B.5.3. In zoverre het aangevoerde verschil in behandeling betrekking heeft op de datum waarop een extra investering werd uitgevoerd, vertoont de grief gelijkenis met het tweede onderdeel van het eerste middel van de verzoekende partij in de zaak nr. 5558, gericht tegen artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012, waarover het Hof bij zijn arrest nr. 8/2014 als volgt heeft geoordeeld :

« B.15. In een tweede onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 5558 bekritiseert de verzoekende partij het door artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet in het leven geroepen verschil in behandeling steunend op het criterium van de datum waarop een extra investering werd uitgevoerd. Zoals reeds vermeld, heeft dat onderdeel een gelijksoortige draagwijdte als het vijfde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 5561, zodat beide onderdelen samen kunnen worden onderzocht.

B.16. Krachtens artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet krijgt een productie-installatie met startdatum vóór 1 januari 2013 aanvullend een aantal groenestroomcertificaten gedurende de periode van vijf jaar na het verstrijken van de periode vermeld in het tweede en derde lid (dit zijn de reguliere steunperiode en de verlengingsperiode op basis van niet-gepresteerde vollasturen), op basis van een bandingfactor die is berekend voor het deel van de oorspronkelijke investering of van eventuele extra investeringen in de installatie, dat op het moment van het verstrijken van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, nog niet is afgeschreven. Om daarvoor in aanmerking te kunnen komen moeten de extra investeringen betrekking hebben op ‘ installaties die in gebruik genomen worden voor 1 januari 2013 ’ en moeten die investeringen zijn uitgevoerd voordat de periode, vermeld in artikel 7.1.1, § 1, tweede en derde lid, is verstreken. De kritiek van de verzoekende partijen betreft die voorwaarden.

B.17. De voorwaarde betreffende het tijdstip waarop een extra investering wordt uitgevoerd, roept een verschil in behandeling in het leven tussen exploitanten die extra investeringen uitvoeren, naargelang dat gebeurt binnen de reguliere steunperiode (in beginsel tien jaar na de eerste ingebruikname van de installatie), in voorkomend geval verlengd op basis van niet-gepresteerde vollasturen, dan wel buiten die periodes.

B.18.1. In zijn advies van 20 juni 2012 betreffende het voorstel van decreet dat heeft geleid tot het bestreden decreet heeft de VREG met betrekking tot de in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet vervatte maatregel geoordeeld als volgt :

‘ De vierde paragraaf van het nieuwe artikel 7.1.1., § 1, van het Energiedecreet zou helderder geformuleerd moeten worden.

De mogelijkheid om de steunperiode te verlengen met vijf jaar voor zover de oorspronkelijke en/of de bijkomende investeringen in de installatie nog niet zijn afgeschreven is allicht bedoeld om investeerders die in een recent verleden nog investeerden toch een gegarandeerd rendement te geven. Er zijn echter heel wat groenestroomproductie-installaties die voor 2002 in gebruik werden genomen, maar waarvoor de voorbije jaren nog belangrijke investeringen werden uitgevoerd.

Vb. een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen werd in dienst genomen in 1980. De toekenning van groenestroomcertificaten aan deze installatie wordt stopgezet vanaf de inwerkingtreding van het decreet. Dit gezien productie-installaties met een startdatum voor 1 januari 2013 enkel groenestroomcertificaten ontvangen gedurende een periode van 10 jaar na de eerste ingebruikname, en dit overeenkomstig het nieuwe artikel 7.1.1, § 1, tweede lid, van het Energiedecreet. Een eenmalige verlenging van 5 jaar, zoals bedoeld in art. 7.1.1, § 1, vierde lid, zou ingaan na het verstrijken van de oorspronkelijke termijn van 10 jaar (*in casu* dus 1990). Indien de investering pas gebeurd zou

zijn in 2008, heeft dit natuurlijk geen zin. Hiermee wordt duidelijk niet de bedoelde investeringszekerheid geboden.

In onderstaand voorstel kan de steunperiode zoals bedoeld in art. 7.1.1, § 1, tweede en derde lid, nog steeds verlengd worden met een bijkomende periode van 5 jaar. Als alternatief wordt er echter de mogelijkheid geboden om een bijkomende periode van 5 jaar steun te bekomen die pas begint te lopen vanaf de datum waarop de bijkomende investering in gebruik werd genomen (in bovenstaand voorbeeld 2008).

Gekoppeld hieraan mag bij de berekening van de bandingfactor natuurlijk enkel het deel van de investering meegenomen worden dat op het moment van de beslissing van de VREG nog niet is afgeschreven (in bovenstaand voorbeeld zal er dus rekening gehouden worden met de reeds ontvangen steun voor die investering gedurende de periode 2008-2012).

Het is geen optie de datum van de aanvraag bij de VREG te hanteren aangezien de aanvraag tot 3 jaar voor de beslissing (nl. 2009) kan liggen zodat de ontvangen steun gedurende de periode 2009-2012 niet in rekening zou worden gebracht bij de berekening van de bandingfactor' (Advies VREG van 20 juni 2012, *Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2011-2012, nr. 1639/6, pp. 12-13).

B.18.2. Het voormelde advies van de VREG bevat eveneens een concreet voorstel van amendement, naar luid waarvan de verlengingsperiode 'start na het verstrijken van de periode, vermeld in het tweede of derde lid, tenzij deze datum in het verleden ligt op het moment van deze aanvraag'. In dat laatste geval start de bijkomende periode, volgens het voorstel van amendement, 'op de datum waarop de bijkomende investeringen in de installatie in gebruik werden genomen'. Het voorstel van amendement voorziet daarbij niet in de bekritiseerde voorwaarde betreffende het tijdstip waarop de extra investering werd uitgevoerd.

B.18.3. Het voorstel van amendement van de VREG werd vervolgens overgenomen in een in het Vlaams Parlement ingediend amendement (amendement nr. 1, *Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2011-2012, nr. 1639/3, p. 2), dat evenwel niet werd aangenomen.

Noch uit de parlementaire voorbereiding - die overigens geen verslag bevat van de artikelsgewijze bespreking en stemming in de bevoegde commissie van het Vlaams Parlement -, noch uit de memories van de Vlaamse Regering, kan worden afgeleid om welke redenen de decreetgever het niet opportuun heeft geacht de suggestie van de VREG te volgen.

B.19. Vóór de inwerkingtreding van het bestreden decreet konden de exploitanten van installaties tot opwekking van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen niet weten dat het ogenblik waarop zij een extra investering uitvoeren, bepalend zou worden in het kader van het in aanmerking komen, na de inwerkingtreding van het bestreden decreet, voor een verlenging van de steunperiode. De in artikel 7.1.1, § 1, tweede en derde lid, van het Energiedecreet bedoelde periodes (de reguliere steunperiode en de verlengingsperiode op basis van niet-gepresteerde vollasturen) waren overigens nog niet gedefinieerd.

Ten aanzien van de met de in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet bedoelde verlengingsperiode nagestreefde doelstelling om de rendabiliteit van installaties met startdatum vóór 1 januari 2013 te waarborgen, is het criterium van het ogenblik waarop een extra investering wordt uitgevoerd niet relevant, zodat het daaruit voortvloeiende verschil in behandeling niet redelijk is verantwoord. Ofschoon de doelstelling om de kostenefficiëntie

van het stelsel van de groenestroomcertificaten te verhogen legitiem is, kan die doelstelling niet worden aangewend om, zonder objectieve en redelijke verantwoording, verschillen in behandeling in het leven te roepen tussen exploitanten van installaties met startdatum vóór 1 januari 2013.

B.20.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5561 bekritisieren in het vijfde onderdeel van hun tweede middel eveneens de in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet vervatte voorwaarde, voor het in rekening brengen van extra investeringen, betreffende de ingebruikname van de installatie vóór 1 januari 2013.

B.20.2. Uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 13 juli 2012 blijkt dat die voorwaarde is ingegeven door de zorg te vermijden ‘ dat er na de aankondiging van de in dit decreet vervatte maatregelen nog een rush van aanpassingen wordt gedaan met de bedoeling het moment van de eindigheid [van de steunverlening] nog uit te stellen ’, zonder evenwel afbreuk te doen aan de ‘ aangegane engagementen ’ (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2011-2012, nr. 1639/1, p. 7).

Uit de parlementaire voorbereiding van het in B.10.3 gesitueerde - en te dezen niet bestreden - decreet van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie blijkt dat de in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet vervatte voorwaarde betreffende de ingebruikname van de installatie vóór 1 januari 2013 berust op een vergissing, reden waarom bij dat decreet de bekritiseerde voorwaarde werd vervangen door de voorwaarde dat de extra investeringen moeten zijn uitgevoerd en in gebruik genomen vóór 1 juli 2013.

B.20.3. Ofschoon het decreet van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie in werking is getreden op 28 juni 2013, leidt de bij dat decreet doorgevoerde wijziging van artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, *de facto* ertoe dat de in het bestreden decreet vervatte voorwaarde betreffende de ingebruikname van de installatie vóór 1 januari 2013 geen normerende draagwijdte meer heeft en dat extra investeringen in rekening worden gebracht voor een verlenging van de steunperiode indien zij zijn uitgevoerd en in gebruik genomen vóór 1 juli 2013.

Voor het overige is het ten aanzien van de doelstelling om de kostenefficiëntie van het stelsel van de groenestroomcertificaten te verhogen zonder afbreuk te doen aan de ‘ aangegane engagementen ’, niet zonder redelijke verantwoording dat extra investeringen in rekening worden gebracht indien zij zijn uitgevoerd en in gebruik genomen vóór 1 juli 2013, terwijl dat niet het geval is voor investeringen die na die datum worden uitgevoerd en in gebruik worden genomen, vermits de exploitanten in het laatste geval op de hoogte zijn van het feit dat hun extra investeringen niet in rekening worden gebracht voor de verlenging van de steun. De decreetgever vermocht daarbij van oordeel te zijn dat dient te worden voorkomen dat de exploitanten van installaties tot opwekking van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen na de aankondiging van de nieuwe regeling maatregelen zouden nemen die de door de decreetgever nagestreefde doelstellingen in het gedrang zouden kunnen brengen.

B.21. In het vijfde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 5561 voeren de verzoekende partijen eveneens een schending van de vrijheid van handel en nijverheid aan.

Vermits zij niet uiteenzetten in welke zin de bestreden bepaling onbestaanbaar zou zijn met die vrijheid, is dat onderdeel op dat vlak evenwel niet ontvankelijk.

B.22. Uit het voorgaande volgt dat het tweede onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 5558 en het vijfde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 5561 gegrond zijn in zoverre zij betrekking hebben op het criterium volgens hetwelk een extra investering slechts in rekening wordt gebracht, in het kader van de in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet geregelde verlengingsmogelijkheid, indien die investering is uitgevoerd voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid van die bepaling, is verstreken.

De in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, tweede zin, van het Energiedecreet, zoals vervangen bij artikel 4 van het decreet van 13 juli 2012, vervatte woorden ‘en waarbij de extra investeringen zijn uitgevoerd voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken’ dienen bijgevolg te worden vernietigd. De desbetreffende woorden werden weliswaar overgenomen in het decreet van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie, maar te dezen heeft de saisine van het Hof geen betrekking op dat decreet ».

B.5.4. De thans bestreden bepaling heeft de overblijvende woorden van artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, tweede zin, van het Energiedecreet vervangen door de volgende drie zinnen :

« Ook indien er geen oorspronkelijke investering of extra investeringen zijn die nog niet zijn afgeschreven, wordt een bandingfactor berekend. Daarbij worden dan geen investeringskosten in rekening gebracht. De extra investeringen zijn uitgevoerd en in gebruik genomen voor 1 juli 2013 en voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken ».

Aangezien de laatste zin hetzelfde criterium van het ogenblik waarop een extra investering wordt uitgevoerd hanteert, dat het Hof in zijn arrest nr. 8/2014 niet relevant heeft bevonden, is het daaruit voortvloeiende verschil in behandeling om dezelfde reden niet redelijk verantwoord.

B.5.5. Daaruit volgt dat het tweede middel gegrond is in zoverre het betrekking heeft op het criterium volgens hetwelk een extra investering slechts in rekening wordt gebracht, in het kader van de in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet geregelde verlengingsmogelijkheid, indien die investering is uitgevoerd voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid van die bepaling, is verstreken.

De in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, vierde zin, van het Energiedecreet, zoals gewijzigd bij artikel 3 van het decreet van 28 juni 2013, vervatte woorden «en voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken» dienen bijgevolg te worden vernietigd.

B.6.1. In het derde middel voeren de verzoekende partijen ten slotte aan dat de bestreden bepaling op discriminerende wijze afbreuk doet aan de beginselen van rechtszekerheid, vertrouwen en de niet-retroactiviteit van de wetten.

B.6.2. Krachtens artikel 20 van het voormelde decreet van 28 juni 2013 zijn de bepalingen ervan in werking getreden op de dag van bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*, zijnde 28 juni 2013. Het thans bestreden artikel 3 van dat decreet, dat artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet wijzigt, heeft derhalve geen terugwerkende kracht.

De parlementaire voorbereiding doet ervan blijken dat de decreetgever met die wijziging de tekst van artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet beter heeft willen laten aansluiten bij de oorspronkelijke bedoeling van de decreetgever, zoals die tot uiting kwam in de toelichting bij het voorstel van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 13 juli 2012 (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2012-2013, nr. 2031/1, p. 11).

Zoals het Hof bij zijn arrest nr. 8/2014 ten aanzien van een soortgelijk middel, gericht tegen artikel 4 van het laatstgenoemde decreet, heeft geoordeeld, doet de thans bestreden bepaling geen afbreuk aan wettige verwachtingen, noch aan reeds onherroepelijk vastgestelde rechten.

B.6.3. Het middel is niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

- vernietigt de woorden « en voordat de periode, vermeld in het tweede en derde lid, is verstreken » in artikel 7.1.1, § 1, vierde lid, vierde zin, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, zoals gewijzigd bij artikel 3 van het decreet van 28 juni 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie;

- verwerpt het beroep voor het overige.

Aldus gewezen in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 4 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschant

A. Alen